

ХРЕСЧЕН САССИ

ЭРНЕ КУН

2014,
пуш, 28

23 (2435) №
Хакё ирёлё

1991 сұлхи ака уйхён
21-мёшёнче тухма тытанны

КАНУ КУНЁН КЌЛАРАМЁ

ЧЌВАШ ЕН

ЯЛ-ЙЫШ

КИЛ

ХЌТЛЁХ

СЫВЛЌХ

ТЁПЕЛ

ШУХЌШ

Серепене Ѓаклансан

Интернет пирён пурнЃсра тарён тымар ячё. Пётём тёнчери серепе пурне те "тыткЃна илчё": ватти те, вётти те халё компьютер умёнче ларать. ШЃмЃршЃ район администрацийёнче иртнё пёр канашлура каланЃ тЃрЃх – паян районта пурЃнакансен 75 проценчён килте компьютер пур, ытларЃхшё Интернетпа ҃ыхЃнать. Вун-вун семьере – нетбук, планшет, ноутбук.

Ѓакна пёрре те хирёллеймён: Интернет пурнЃсри витемё ҃ав тери пысЃк. Мён кЃна пёлместпёр-ши ун урлЃ? Яппунсем туй кунёнче шапа Ѓшаласа ҃инине те, АфрикЃри пёр кўлёрё сирём ви҃сё метрлЃ крокодил тытнине те, эрмен ҃ынни аллЃ ви҃сё хутчен авланса уйрЃллине те...Те тёрёс ёнтё хыпарё, те суя – Интернет пурне те ҃Ѓтать.

ЧЃнах та, Интернет Ѓс-тЃна пуяллатать, тавра курЃма ўстерет, ҃енё туссем тупма та пулЃшат. Унна усЃ курса ҃емье ҃авЃрнисем те сахал мар. Мёнле кЃна тавар сёнме҃сё тата Интернетра? Уқсу кЃна пултЃр.

Усси, чЃнах та, нумай. Анчახ сиенё те тем чухлех. Интернет уйрЃмах ача семпе сул ҃итмен ҃амрЃксен Ѓс-тЃнне пЃтратать. Кун пирки тёнчери ученЃй-сем хытЃ пЃшЃрханса каласЃ҃сё.

Интернетра вЃл е ку информаци шыранЃ чух ҃амрЃксемпе ачасем килёшўсёр сЃн ўкерчёксемпе, ҃аппа-҃арамассене ўкернё видеосужетсемпе тёл пуласЃсё. Курманнин курсас килет тенё пек кЃсЃклансах паллашасЃсё вёсемпе.

Юратъ-ха ачасене эротикЃран хЃтёлекен ятарлЃ программЃсем туса хатёрлерёс. Ѓак программЃпа усЃ курни шыравран порнографие ҃ыхЃннЃ япаласене сирме май парать.

Ачасем кунё-кунёпе онлайн-вЃйЃсенче, чатсемпе социаллЃ сёрепере ларнин сиенё ўссех пырать. ЃамрЃксен усЃ сывлЃшра ҃ўрес, ҃ут ҃анталЃк илемпе киленсе сывлЃха тёреклетес шухЃш та сук. Вёсем алла кёнеке е хасЃт-журнал тытмасЃсё, спортпа культура мероприятийёсене хутшЃнмасЃсё. Пёртен-пёр тусё – Интернет.

ТухтЃрсем те "чан ҃апа҃сё": Интернет ачасемпе ҃амрЃксен ку҃не вЃйсЃрлатать, компьютер умёнчен хЃпма пёлмен ҃амрЃксен ҃урЃм шЃмми кукЃрЃлать. Кунне икё сехетрен ытла ларма юрамасть ун умёнче.

Вёренўре те тўнтерле витемё пЃлрать. Ара, мёншён кёнеке вуламалла, сочинени ҃ырмалла е реферат хатёрлемелле – енчен те Интернетра пурте пулсан? ХЃшё-пёри реферата Интернетран "у҃сласа" илсе вуласа тухмасЃрах учители тыттарать. Кунта вёрентекенён тимлёхё питех те кирлё. Ачасене хЃйсен тёллён ҃ырма, шухЃшлама, тёлчеме хЃнЃхтармалла.

2-мёш стр. ➔

КЁСКЕН

Совет Союзёнче ҃ерем ҃ёрсене пусЃЃ ҃аврЃнЃшне кёртме тытЃн-нЃранпа 60 сул ҃итрё. ЧЃваш Енри чылай ҃амрЃк та Алтай крайёпе ҃ур҃сёр Казахстан обла҃сенче вЃй хунЃ.

Ака уйхён 26-мёшёнчен пусласа ҃су уйхён 25-мёшёнчен Шупаш-

КИЛ КАРТИ

• *Ёнене кунсерен 70-90 г тЃвар кирлё. Сётри ҃у хисепне ўстерме выльЃх кЃшманё пулЃшатъ. Кишёр ҃итерни усЃллЃ, унна сёт пахалЃхё те лайЃхланать. ҃уркунне ёнене типё те ЃшЃ витере тытасЃсё. Ытла нўрлё пулсан сёт суллЃхё чакать. Ай сарЃмё яланах типё пулмалла. Ёне ҃иллине ЃшЃ шыва ҃умалла, кЃйран ал шЃллине шЃлса типётмелле, сунЃ хы҃с҃҃҃н чёччине бор вазелинёпе сёрмелле.*

• *ПЃруличчен 2-3 эрне маларах ёне ҃илли пысЃкланать, хырЃмё анать. Ёне ҃ЃмЃллиниччен 7-10 кун юлсан Ѓна апат-҃имёсе сахалтарах памалла. 1-2 кило комбикорм ҃итет, сётеклё апата (кЃшман, кишёр, кабачок, силос) пачах юрамасть. ПЃр҃са утти, сёлёпе вика, ўхлём, пухаллЃ курЃк нумай ҃итермелле, кунне ви҃сё хут ЃшЃ шыв ё҃термелле. Ёне витине лайЃх тасатса кЃлармалла, таса улЃм сармалла. ҃ут тенчене пЃру килес кун йод, марганцовка, хачЃ, витре, супЃнь, шЃла пир хатёрлесе хумалла.*

СЁНЃ-КАНАШ

• ХурлЃхан тухЃсё унна юнашар мёнле тём ўсинчен нумай килет. Хёрлё хурлЃхан крыжовникпа сўмЃн лайЃх ўсет, юнашар хура хурлЃхан пуллине вара юратмасть.

СДАЕМ В АРЕНДУ

АУ «Издательский дом «Хыпар»» предоставляет в аренду помещения на 6 и 7 этажах здания редакционно-издательского корпуса, расположенного по адресу: Чувашская Республика, г. Чебоксары, пр. И. Яковлева, д. 13 для использования под офис.

Со всеми вопросами обращаться в 616 каб. или звонить по тел. 8-967-478-06-12, 56-00-67.

карта ял ху҃салЃх продукчёсене вырна҃старма пулЃшас тёллевпе «҃уркунне – 2014» уйхлЃх иртет. Ял ху҃салЃх таварё туса кЃларакансене – уйхлЃха хутшЃнакансене – хулару суту-илў вырЃнёсемпе («Николаевский», «Дар», «Северная», «Кост» пёрлешўсенче) тўлевсёр тивёстерёсё. Ѓак тапхЃрта апат-҃имёс продукчёпе акмалли-лар-

тмалли материалсене туялма май пур.

Ра҃сёй гидрометцентрён ертўси пёлтернё тЃрЃх – кЃсал ҃у кунёсем шЃрЃх тЃрёс, анчახ 2010 сулхи пекех мар. Пуш уйхён вё҃ёнче сывлЃш температури ытти чухнехинчен пысЃкрах пулё. ҃у уйхёнче сўмЃр сахал ҃Ѓвё.

ПАЯН кун тЃршшё 12 сехет те 49 минут. Уйх катЃлса пырать.

Александр кунёнче чайкЃсем вё҃се килни – часах пЃр каясса.

ЫРАН – Савин кунёнче – ЃшЃ пулсан ҃уркунне те ЃшЃ пулё.

ВИ҃СМИНЕ – Элексёй кунёнче – тЃвайкинчен шыв юхсан ырЃ ҃уркунне килё.

ЫЙТУ – ХУРАВ

Хур аси кирлё

МанЃн пилёк хур ами. А҃а хурсем кирлё. Ѓста туялма пулатъ-ши?

Олег АРСЕНТЬЕВ. Етёрне районё, Советски.

Хисеплё Олег Николаевич, сире ВЃрмрти чЃх-чёп фабрикине ҃итсе килме сёнетпёр. «СутлЃх хур аси 800 тенкё тЃрЃть», – тесе пёлтерчёс. Ытти ҃ёрте ҃итёнсе ҃итнё хур аси сутнине шарламарёс. КалЃпЃр, ҃ёрпў районёнчи Йёкёрварти «Вурнарец» пёрлешўре ҃амрЃкисене ҃е҃

сутасё. ҃итённисене ҃у кЃссан сутёс. Канаш районёнчи АслЃ Мами ялёнче вырна҃снЃ «Канашский» чЃх-чёп фабрикинче вара хальлёхе чЃх чёппиле ҃Ѓмарта тЃвакан чЃх кЃна туялма пулатъ.

Ин҃е каяс килмесен хур асине пасарта е сывЃхри ялсенче тупма пулатъ-тёр.

Мёншён пухнЃ?

Ёлёк чЃх каяшне мёншён пухнЃ-ши?

Василий АНДРЕЕВ. ВЃрнар районё, ҃ёнъял.

Хисеплё Василий Андреевич, чЃх каяшё пите паха удобрени. Ёлёк Ѓна колхоз уй-хирё валли пухнЃ. ЧЃх каяшё тата кёл панЃшЃн ё҃с кунё шутланЃ. Ё҃с кунёшён вара утЃ-улЃм, тырЃ, ҃ёр улми панЃ. АслЃ Ѓру шыва хутЃштарнЃ чЃх каяшне калча ани ҃ине йЃтнине халё те манман. ҃уркунне, ир-ирех, шЃн тЃнЃ вЃхЃтра, юр пётёмпех каяса пётмен хире алЃ вё҃сён чЃх каяшёпе тунЃ шёвеке йЃтнЃ. Ялёпех, шул ачисем таранах, хутшЃннЃ ҃ак ё҃се. Ура айёнчи ҃ёр кЃшт ҃ЃрЃлма пусласанах ани ҃инчен тухнЃ. Тепёр ирхине каллех хире кайнЃ.

фосфор ви҃си ёне тислёкёнчипе танлаштарсан пилёк хут нумайрахран вЃл ўсен-тЃрана сунтарса яма пултарать. Каяша ҃ёре хывиччен малтан компост тумалла: Ѓна шЃлса пухнЃ сул҃҃па тата сулнЃ курЃкпа пёрле чавса тунЃ шЃтЃка е курупкана хумалла. ҃улталЃкран унна усЃ курма та юрять.

Шёвё удобрение ҃апла хатёрлемелле: савЃтан пёрре ви҃сёмёш пайё таран чЃх каяшё ямалла, унтан туличчен шыв хушмалла. 2 талЃк лартмалла, вЃхЃтЃн-вЃхЃтЃн пЃтратса тЃмалла. Шёвеке 2 талЃкран ытла лартма юрамасть. УсЃ куриччен шыва хутЃштармалла: 9 л шыва 1 л чЃх каяшён шёвекё.

Ветеринара чёнмелле

Ёне хЃйне хЃй суллани пЃшЃрхантарать. ПыйтлЃ-ши вара? Купарчи ҃инче тўме пысЃкЃш ҃ара вырЃнсем те пур. Тепёр ви҃сё уйхЃхран пЃруламалла вЃл. Мёнпе сёрмелле-ши?

Любовь ГРИГОРЬЕВА. Канаш районё, Энтрияль.

Ёне пусёпе майне, ҃урЃм шЃммине кёлпе сёрсен пыйтЃран ҃ЃмЃллЃнах хЃтЃлма пулатъ. ПыйтЃ урЃх вырЃнта ёрчесте те. Анчახ ҃ара вырЃнсем пур тени хытах сисчёвлентермелле. Ветеринара чёнмелле. Кукша чирё ернине ерменнине вЃл кЃна калама пултарё. ВыльЃха вакцинаци туни кЃмпа чирё малалла аталанасран, ҃авЃн пекех унна тепёр хут чирлесрен хЃтарё. ТухтЃр киличчен ҃ара вырЃн-

сене водород переки҃ёпе суса стрептоцидпа саппа юрять. Ветеринари лавкисенче сутакан «Зоомиколь» текен препарат та аван.

Ёне хЃйне хЃй суллани стреспа та, тЃвар е витамин ҃итменнипе те ҃ыхЃнма пултарнЃ. ҃апах та ёнене чи малтанах ветеринара кЃтартма тЃрЃшЃр.

ХалЃхра пётё ёне хЃйён ҃урЃмне сулласан вЃкЃр пЃрулатъ те҃сё, аякёсене сулласан – тына пЃру.

҃АНТАЛЃК	Шупашкарта	ВЃхЃт	28.03	29.03	30.03	31.03	1.04
	Температура, °C	2-4 сехетре 14-16 сехетре	-6 +1	-5 -1	-5 +2	-4 +1	-3 0
Юр ҃авать		*	-	*	-	-	
Атмосфера пусЃмё, мм.		743	748	738	736	742	

Ака уйхён 1-мёшёнчен хаксем хЃпара҃сё. Йўнепе ҃ыранса юлма васкар!

Индекс	КЃларЃмсем	҃ырантару хакё	
		ака уйхён 1-мёшёнчен	ака уйхён 1-мёшёнчен
54838	Хресчен сасси	226-62	379-80
43887	Хресчен сасси-Кил	102-90	192-66

Серепене ҫаклансан

←1-меш стр.

"Хавăрăн ачăрсене Интернет тытканĕнчен ҫăлăр!" – ҫапла ченсе калать православи чиркĕвĕ малашлăх пирки пашарханса.

Паян педагогсемпе педиатрсен те чунĕ лăпкă мар: школ ҫулне ҫитмен ачасен хушшинче дисграфие дислексии ҫисне, вĕсен психикипе хайсене хайсем тытқаласи япăхланни хытă палăрат. Психологсем те пашарханаҫҫĕ: компьютер умĕнче нумай ларакан ачасем питĕ хавăрт тарăхаҫҫĕ, ҫалтавсăра ҫилленеҫҫĕ, ҫапас-хенес туйăмĕ те пысăк.

Чăнах та, компьютерпа ҫслеме пĕлмен ҫын паян хуть те мĕнле тытăмра та профессии тĕлешенчен ҫсеймест, тĕрлĕ информаци кирлĕ ҫĕре вăхăтра ҫитереймест, Интернет май паракан тĕрлĕ ҫамăллăхпа усă кураймасть.

Апла пулсан мĕн тумалла-ха? Специалистсем пĕчĕк ача усă куракан компьютер паха пулмаллине палăртаҫҫĕ. Ачасем валли ятарлă компьютер та сутаҫҫĕ. Гигиена ыйтăвĕсене туллин тивĕҫтерекен, вĕренту тата аталану программисем, флеш-мультиксем, ҫкерчексем тумата музыка ҫырма вĕрентекен программăсем усăллă пулмалла.

Ашшĕ-амăшĕн хайсен ачи компьютерпа мĕнле вайăсем вылянипе интересленсех тăмалла, вĕсем агресии, экстремизма терроризм тытқанне ҫакланасран хытă асарханмалла.

Интернет пурне те – ҫитеннисене те, ачасене те – усă кăна кутĕрчĕ. Ачасемпе ҫамрăксем Интернет пулăшнипе илемлĕхе хăнăхчăр, тĕнче культури пуянлăхĕсене курма-пĕлме вĕренчĕр.

Иван САЛАНДАЕВ.

КĔСКЕН

Чăваш Ен Пуҫлăхĕ Михаил Игнатьев республикара Сывлăхпа спорт кунĕ ирттересси пирки Указ кăларнă. Унпа килешуллĕн ҫынсен кашни уйăхра пĕр хут спорт керменĕсене тўлевсĕр ҫўреме ирĕк пур. Ҫак кунсенче пур район-хулара Сывлăх кунĕ иртнĕ. Сывă

пурнăс йĕркине пăхăнакан 340 пине яхăн ҫын ҫак мероприятие хутшăннă. Ҫавна май республикара спортан 4500 объектĕ ҫсленĕ.

Сывлăх сыхлавĕпе социаллă аталану министрĕ пĕлтĕрнĕ тăрăх –

ЭСИР ЫЙТНАЧЧĔ

Ҫу ҫемелле

Ирсерен ҫавартан йўҫек тутă керет. Мĕншĕн пулать-ши вăл?

Лариса КРЫЛОВА.

Пĕверпе ват сулĕсен ҫҫĕ пăсăлсан ирхинĕ ҫаварта йўҫек тутă тăрат. Ирсерен, шăл тасатиччен, пĕр эрне таран, тасатман тип ҫу (нерафинированное масло) ҫмсе пăхăр. 1 кашăк чухлĕ тип ҫаварта 10-15 минут майлă кустармалла. Малтан вăл ҫаралать, унтан шĕвелет. Ҫавна сурса пăрахмалла та.

Сурса пăрахнă шĕвек шурă пулни апат ирĕктерекен орган тасалса ҫитнине пĕлтĕрет.

Шăлан ҫырли чейĕ туса ҫҫни вата лайăхрах тухма пулăшĕ. Тин вĕретнĕ 1 стакан шыва 1-2 кашăк шăлан ҫырли хушса термоса яраса лартмалла. Темиҫе сехет тăрăлтартан лартсан ăна чей вырăнне ҫсмелле.

Пуҫ ыратать

Кашни ир пуҫ ыратнипе тата кăмăл пăтраннипе вăранатăп. Хама хам мĕнле пулăшмалла-ши?

Анна ВАСИЛЬЕВА.

Пуҫ купташкинчи юн пуҫамĕ пысăк чухне тĕл пулать кун пекки. Ҫавăнпа сирĕн пуҫа тĕплĕн тĕрĕслеттермелле. Хавăра хавăр пулăшас тесен кашерен сур стакан кĕвелĕкпе пĕр пан улми ҫисе выртăр. Вĕсем организмри ытлашши шĕвеке кăларма

пулăшĕ. Чăрăш тăрри (полевоу хвоц) курăкĕн шывĕ те усăллă: тин вĕретнĕ 1 стакан шыва 2 кашăк курăк хушса термоса ямалла. Ҫур сехет тăрăлтартаса лартмалла. Кунне 4 хут стаканан пĕрре таваттамĕш пайĕ таран ҫсмелле.

Ирина ЛИСТОВСКАЯ, терапевт.

Сăмса сывламасть

Ирсерен сăмса тулса ларнипе вăранса каятăп. Хваттерте сывлăша нўретекен хатĕр те пур. Тусанне те шăлсах тăратăп – анчах сăмса пур пĕрех сывламасть. Мĕнпе ҫыхăннă-ши ҫакă?

Ирина.

Шăнса чирлемесĕрех сăмса сывламанни чылай чухне юн тымарĕсене саракан е пĕрекен сăмсан лаймака сийĕ шыҫнипе ҫыхăнтараҫҫĕ. Отоларинголог патĕнче

тĕрĕсленмелле. Ахăртнех аллергия хирĕҫ керешекен препаратсемпе усă курма е сăмса хавăлне шăнтса сиплеме (криотерапи) тивĕ.

СПЕЦИАЛИСТ КАНАШĔ

Ҫуркунне вай илет

Ҫуркунне ҫитсен урологсем патне черет вăрăмланать. Хĕрарăмсене шăк хăмпи шыҫси канăҫсарлантарма тытăнать. Цистит сунас мар, хай тĕллĕн иртмест.

Специалистсен шучĕпе цистит пыршăлăх вирусĕ лекнипе пуҫланать. Ҫын шăнсаных бактерисем харсăрланса каяҫҫĕ. Хĕрарăмсен шăк сулĕ кĕске те сарлака. Ҫавăнпа бактерисем унта ҫамăллăнах лекеҫҫĕ.

Циститпа чирлĕ хĕрарăм тепĕр чух килтен те тухаймасть. Кашни 3-4 минутран шăк ыраттарса тухни халтан ярат. Ҫийĕнчех сипленмесен чир тарăна кайма пултарать. Ҫавăнпа чир пуҫламăшĕнчех тухтар патне каймалла. Микроба тата шыҫса хирĕҫ керешекен эмелсĕр ҫҫ тухмĕ. Вĕсемпе сипленнипе пĕрлех юн ҫаврăнăшне лайăхлатакан препаратсем-

пе тата шăк хавалакан курăксем (чăрăш тăрри, хурăн кăчки) пирки те манмалла мар. Кунсерен 1,5-2 литр шыв ҫҫни шăкпа пĕрле бактерисене кăларма пулăшĕ.

Сипленнĕ хушăра эрех-сăрапа газлă шыв, таварлă, пăрăслă, маринадланă тата тĕтĕмленĕ ҫимĕспе пачах усă курма юрамасть. Вĕсем шăк хăмпине пушшех тăртантарса чире вайланма кăна пулăшĕ.

Ҫакна ас тăвар: пыршăлăх вирусĕ шăк хăмпине ан лектĕр тесен савăшăва кериччен малтан ар органĕсене питĕ лайăх сумалла.

Дмитрий БУБНОВСКИЙ, уролог.

ШУТА ИЛМЕ

Ҫавара хыпиччен

Сиенлĕ апат-ҫимĕҫ шутне эрех-сăра, сахăр, газлă шыв, маргарин, майонез, фаст-фуд, кăлпаси, тĕтĕмленĕ ҫимĕҫ, консервсем, вĕри шыв янипех пиҫекен лапшапа тĕрлĕ яшка керет.

Сахăрта усăллă нименле япала та ҫук, пысăк калориллĕ ҫимĕҫ шутланаканскер тĕрлĕ чир-чĕре аталанма ҫҫ пулăшать. Газлă шывра та сахăрпа искусствăлла хутăш нумай. Маргаринпа майонезра сиенлĕ ҫупа консервант чылай. Кăлпасипе консервсем, тĕтĕмленĕ ҫимĕҫсем канцерогенпа пуян. Унти натри глутаматне вара организм питĕ хавăрт хăнăхса ҫине-ҫинех ыйтма пуҫлат. Хавăрт хатĕрлесе ҫимелли ҫимĕҫсемпе фаст-фудра сиенлĕ хутăшсемпе пĕрлех гормон шайлашăвне пăсакан япаласем те пур.

• **Пылак юратакан хĕрарăмсем ҫакна кăмăлласых кайманнисемпе танлаштарсан чĕрепе юн тымарĕсен чирĕпе 2 хут ытларах чирлеҫҫĕ.**

КУЛĂШ, ПУЛĂШ!

Амăшĕнчен тем те ыйтаҫҫĕ:

«Мĕн ҫимелле? Мĕн тăхăнмалла? Мĕн туянмалла? Нускине ăҫта хунă? Ҫакна мĕнле тумалла?»

Ашшĕне пĕр ыйту кăна параҫҫĕ: «Анне ăҫта?»

Асăрхаттарни: халăх сĕнекен сывату меслечĕсемпе усă куриччен тухтарпа канашласа пăхмалла.

С нами надежно!

РоссельхозБанк

Ипотечный кредит

Звонок по России бесплатный

8 800 200-02-90 | www.rshb.ru

ОАО «Россельхозбанк». Генеральная лицензия Банка России № 3349. Реклама.

г. Чебоксары, Президентский б-р, 31

тел.: 8 (8352) 66-22-06

ЧӐВАШ ЕН

ЯЛ-ЙЫШ

КИЛ

ХӰТЛӐХ

СЫВЛӐХ

КӐСКЕН

Иртнӑ ытлари кун Культура ёсченӑ-сен кунне паллӑ тунӑ. Професси уяв-не республикара 8 пине яхӑн сын кӑтсе илнӑ.

Паян Чӑваш Енре «Рафсей юррисем» фестиваль-марафон вӑслен.

СӐТЕЛӐР ТУЛӐХ ПУЛТӐР

СӐлӑ печенийӑ

2 стакан сӑлӑ хӑрпӑкӑ, 100 г услам су, 1 стакан сахӑр, 1 стакан сӑнӑх, 2 сӑмарта, сур стакан асӑтархан мӑйӑрӑ, тип су.

Ирӑлтӑрнӑ услам сӑва сахӑрпа хутӑш-тармалла, сӑмарта, сӑнӑх, сӑлӑ хӑрпӑкӑ, вӑтетнӑ мӑйӑр ярса лайӑх пӑтратмалла. Унтан пысӑках мар саврашкасем туса тип су сӑрнӑ сӑтмана хумалла, кӑштах пусса лапчӑтмалла. 180 градус таран хӑртнӑ ду-ховкӑра 12-15 минут пӑсӑрмелле.

Йӑва

700 г сӑнӑх, 2 сӑмарта, 10 г тӑвар, 20 г услам су, 100 г пыл.

Сӑте тӑвар, сӑмарта, улам су ярса лайӑх пӑтратмалла, унтан алланӑ сӑнӑх хушса хытах мар чуста сӑрмалла, хӑпариччен 15-20 минут кӑтмелле. Чустана сӑмах евӑр

нет. Рафсей халӑх артистки Надежда Бабкина ертсе пыракан «Русская песня», «Славяне» ансамбльсемпе ытти юрӑташӑ ушкӑнӑсем республикари хуласемпе районсенче хӑйсен пултарулахе паллаштарнӑ.

тата-тата илсе йӑваламалла. Духовкӑра пӑсӑрмелле. Хатӑр йӑвана ирӑлтӑрнӑ пылпа сӑрмелле.

Асанне торчӑ

2 сӑмарта, 1 стакан хӑйма, сур банка сӑратнӑ сӑт (сгущенка), 1 стакан сахӑр, 1 кашӑк сӑт, 1,5-2 стакан сӑнӑх, 2 чей кашӑкӑ уксуспа йӑвашлатнӑ апат соди илсе чуста сӑрмалла. Хутӑша 2 пая пайламалла, пӑр пайне 2 кашӑк какао хушмалла. Духовкӑра икӑ пашалу пӑсӑрмелле.

Хӑмӑр тӑслӑ пашалава тӑваткалласа касмалла, кашнине хӑйма кремӑе (500 г хӑйма, 4-5 кашӑк сахӑр) сӑрсе сарӑ пашалу сине ретӑн-ретӑн хумалла. Силетӑн сӑнашкӑл сӑра пылак хутӑш ямалла: 50 г сӑте 3-4 чей кашӑкӑ какао тата 30 г услам су хушса йӑваш сулаӑм сӑнче сӑраличчен пӑсӑрмелле.

САЛАМЛАТПӐР!

Шупашкар районӑнчи Мӑн Марка ялӑнчи Ефросиния Порфирьевна Полютовӑна 90 сул тултарнӑ ятпа чун-чӑререн саламлатпӑр. Пирӑн анне сӑмрӑклах ёсченлӑхпе, хастарлӑхпа палӑрнӑ. Вӑрсӑ вӑхӑтӑнче Атӑл леш енне окоп чавма сӑрӑнӑ. Арсынпа тан лаша кӑлсе ёсленӑ. Аттепе 8 ача пӑхса ситӑнтернӑ вӑсем. Паян анне Канаш районӑнчи Сӑнӑ Ачча ялӑнче Ирина йӑмӑкӑн сем-йипе пурӑнать.

Аннемӑр, тавах сана пире суратса устӑрсе сын тунӑшӑн, пирӑншӑн пӑтӑм ашшуна, ырлӑхна хӑрхенменшӑн. Сирӑп сывлӑх, пархатарлӑ кун-сул, канлӑк ватлӑх сунатпӑр.

Ачисем, кинӑсемпе кӑрӑшӑсем, 14 мӑнукӑ, мӑнукӑсен 15 ачи, хӑтисемпе тӑхлӑчисем, кӑршисемпе тӑванӑсем.

Шӑнса килекене ашӑтса яр, высса килекене тӑрантарса яр. Хупах енне саврашсан кимӑ яракан хуша та саланать. (Ваттисен сӑмахӑ).

АЛ АЙӐНЧИ

Сухан усси

Япони ученӑйӑсем пуслӑ сухан сиенлӑ микробсемпе вирусене пӑтернипе пӑрлӑх пуш мимин клеткисене сӑмрӑклатма пулашнине тӑпчесе пӑлнӑ. Сухан сӑни ас тӑвама та лайӑхлатать, кӑкӑр парӑн ракӑ пуласран та хутӑлет.

ХЫПАР advertisement with images and prices: 460 тенкӑ те 86 пус, 218 тенкӑ те 22 пус

Пуш /март/ уйӑхӑн 31-мӑшӑччен куллен тухакан «Хыпар» хаґата 2014 сулаӑн II сурри валли малтанхи хаґпа - 460 тенкӑ те 86 пус - сӑрӑнса ёлкӑрӑр. Ака /апрель/ уйӑхӑн 1-мӑшӑнчен хаґ усет. Эрнесӑрен пичетленекен 16 страницӑллӑ «Хыпар-шӑмат куна» 218 тенкӑ те 22 пуспа сӑрӑнса илсен сӑмье бюджетне пушшех перекетлетӑр. Ака уйӑхӑнчен ку кӑларӑм хаґне те пысӑклатасӑґ.

ПӐЛЕС ТЕНӐЧЧӐ

Чӑлмеке тасатасчӑ

Кӑмака яшки, шаркку сӑме юрататӑп. Тутлӑ апат пӑсӑрме ятарлӑ чукун пур манӑн, анчах чӑлмеке аӑсартран сулла сӑрӑпа лектерсе вараларӑм. Питӑ пӑшӑрханатӑп. Мӑнпе тасатмалла-ши?

Надежда СЕМЕНОВА. Вӑрмар поселокӑ.

Вӑрилентерсе. Чукун савӑта шӑратмалли лампа (паяльная лампа) е газ горелкипе сӑрри сӑмґе-личчен хӑртмелле, унтан тӑрех хурсӑ шпательпе хырса тимӑр щеткапа сӑтӑрса тасатмалла.

шултра картлӑ путпилкӑпа (рашпильпе), тӑрлӑ каскӑчпа, наждак хучӑе хырса тасатма май пур.

Алаӑ инструменчӑе. Шпательпе, путпилкӑпа (напильникпе),

Хими мелӑе. Сулла сӑрра сӑекек сӑлтӑе - кали е натри гидроксичӑн расворӑе - сӑрмелле. Сӑрӑ шӑсе хӑпарсан аӑна сӑмӑллӑнах тасатса илме пулӑ.

ПӐЧӐК ВӐРТТӐНЛӐХСЕМ

- Ашаланӑ какай сӑмґе те тӑхӑмлӑ пултӑр тесен аӑна хатӑрличчен мала-рах сӑрапа шӑтерсе лартасӑґ.
• Кивелнӑ сӑтел-пукана сӑн кӑртме сӑрапа йӑепетнӑ пусма таткине шӑлса тасатмалла.

КАЛАґАВА ТӐССА

Кӑнекепех меллӑччӑ сав

«Хресчен сасси - Кил» хаґатӑн пӑр кӑларӑмӑнче «Кӑнекепех лайӑхчӑ» статья пичетленнӑччӑ. Унта «суґтапа усӑ курнӑшӑн тӑлемелли кӑнекене мӑншӑн пӑтерчӑс-ши, питӑ меллӑччӑ-сґе, сӑрма та, тӑлеме те» тесе сӑрнӑччӑ. Ман пек шухӑшлӑ сынсем татах пур иккен. Ватӑ сынсене сӑк ялапа питӑ пӑшӑрхантарать. Ёлӑк суґӑ кӑнекипе усӑ курса кашни уйӑхшӑн пӑр сиктермесӑр тӑлесе пурӑнатӑмӑр. Халӑ вара миґе киловатт суннине пӑхса таґта шӑнкӑравласа пӑлтӑрмелле. Апла тумасан хут татки сине сӑрса ярса памалла. Телӑр чухне ун-

ччен тӑленине шуґа илмен квитанци килет, сӑнӑрен тӑлемелле пек пулса тухать. Пенси илсен сӑс тӑлесен кая юлать иккен. Манӑн вара пенси париччен укґа аґстан тупмалла? Хамӑн ватӑ пуспа сӑк пуґ ватмӑш хуравне шыраса апаланатӑп. Пурнӑсӑ ахаль те сӑмӑл мар. Мӑншӑн тата йывӑрлатасӑґ-ши? Киловатне тӑрӑслекени килсен хам кӑмӑлсӑррине каларӑм та вӑл сӑпла хуравларӑ: «Эпир айӑплӑ мар. Пуґина кайса калӑр». Аптрамалла. Сӑкна Пуґтин тунине пӑртте ёне-нес килмест.

Зинаида Овчинникова. Муркаш районӑ, Мӑн Сӑнтӑр сали.

«Кил», «Сывлӑх», «Тӑпел» кӑларӑмсене Елена НИКОЛАЕВА хатӑрленӑ.

РЕКЛАМА ТАТА ПӐЛТЕРӑСЕМ

ПРОДАЮ

- 2. АКЦИЯ! Блоки керамзитобетонные 20x20x40 - 33 руб., 12x20x40 - 29 руб., 10x20x40 - 25 руб.
3. АКЦИЯ! Кольца колодезные диам. 0,7 м, 1 м, 1,5 м.
4. Пластиковые ОКНА.
5. Блоки керамзитобетонные 20x20x40, 12x20x40, 9x20x40 пропаренные, гидро-вибропрессованные заводские от производителя - недорого; цемент, песок.
7. Срубы для бани.
9. Гравмассу, песок, щебень, керамзит, кирпич.
14. Станки для валяния валенок.
15. Кирпич, брусчатку, кольца, ОПС, песок.
16. Сетку-рабицу от произ-ля, черную, зеленую, оцинкованную.
20. Пластиковые ОКНА.

- 19. Гравмассу, песок, щебень, торф, кирпич.
22. ОКНА пластиковые, железные ДВЕРИ.
23. Гравмассу, песок, бой кирпича, щебень.
24. ГРАБЛИ, косилки, сажалки, копалки, окунчики, опрыскиватели.
33. Гравмассу, песок, керамзит, щебень, торф.
35. Блоки керамзитобетонные от производителя.
45. Песок, гравмассу, щебень. Д-ка.

ЧӐВАШ НАЦИ РАДИО ПРОГРАММИ (72.41 УКВ, 105 FM ХУМСЕМ СӐНЧЕ)

Radio program schedule for 31st March, including programs like 'Тунти кун, пуш уйӑхӑн 31-мӑшӑ', 'Тунти кун - эрне кун', 'Йтлари кун, ака уйӑхӑн 1-мӑшӑ', 'Юн кун, ака уйӑхӑн 2-мӑшӑ', 'Кӑснерни кун, ака уйӑхӑн 3-мӑшӑ', 'Эрне кун, ака уйӑхӑн 4-мӑшӑ', 'Шӑмат кун, ака уйӑхӑн 5-мӑшӑ', 'Вырсарни кун, ака уйӑхӑн 6-мӑшӑ'.

Table with 8 columns: TUNTI KUN, 31; ЫТЛАРИ КУН, 1; ЮН КУН, 2; КЁШЕРНИ КУН, 3; ЭРНЕ КУН, 4; ШАМАТ КУН, 5; ВЫРСАРНИКУН, 6. Each column contains a list of TV programs with times and channel names.

РЕКЛАМА ТАТА ПЁЛТЕРУСЕМ
ПРОДАЮ
47. Керамблоки 20х20х40 от производителя. Т.: 8-903-389-90-38, 48-92-77.
48. Керамблоку, кольца колодезные, все для фундамента...
49. Керамблоки, цемент, керамзит в мешках...
53. Отруби, зерно, к/корм. Д-ка. Т. 89613412236.
77. Теплицы: 3х6 - 12000 р., 3х8 - 15000 р. Доставка. Т. 48-16-54.
59. Семена кормовой свеклы «ЛАДА» высокой репродукции. Тел.: 8(8352) 73-39-11, 55-44-70, 8-961-346-38-34.
60. СЕМЕНА высокоурожайных томатов, огурцов, перцев и др. Тел.: 8(8352) 73-39-11, 75-80-34, 55-44-70, 8-961-346-38-34.
117. ОКНА ЧУВАШИИ. Пластиковые окна, железные двери. Замер. Монтаж. Скидки. Т. 89050281182.
150. Гравмассу, песок речной - от 10 до 25 тн. рейс, керамблоки, керамзит. Доставка. Т.: 89176500385, 89603073399.
66. Заборы кованые. Т. 389587.
159. ОКНА, ДВЕРИ «БАРС». Заводское производство. Бесплатный замер. Рассрочка. Гарантия 10 лет. Скидки. Т. 89276689303.
177. Кирпич красный одинарный, полнотелый, силикатный, облицовочный (все цвета), половняк, КББ 20х20х40, 20х12х40, гравмассу, керамзит. Доставка. Разгрузка кран-манипулятором. Т.: 44-20-97, 89033582097.
193. ПЧЕЛОСЕМЬИ. Т. 8-961-342-90-59.
РАБОТА
100. Требуются монолитчики. Т. 8-937-952-58-67.
УСЛУГИ
25. Установка забора из профлиста, сетки-рабицы, секции ворот (распашные, откатные, автоматика). Гарантия. Тел. 8-917-651-80-57.
63. Известный Чебоксарский экстрасенс, маг, хиромант, астролог Олег Боголюбов решает любые жизненные проблемы. Т. 89674743783.
152. Бурение скважин на воду. Т. 89603021293.

Table with 4 columns: «ХРЕСЧЕН САССИ» (Обществ. политика хасачё Индекс 54838), ДИРЕКТОР-ТЁП РЕДАКТОР - А.П. ЛЕОНТЬЕВ, www.hypar.ru, e-mail: atal-volga@mail.ru, Хасата 2013 сулки раштав уйахён 10-мёшёнче Федерацион сыяну, информация технологиясемле массалла коммуникацион сферинчи сакунсене пахъанне санаса таракан службин Чаваш Республикаси управления ГПИ ТУ 21-00305 № регистрация. Хасата «Ыпар» Издательство сурчё АУ техника центрёне калалпан хатёр оригинал-мактеран «Чаваш ЕН» ИПК АОУ типографияне печтленё. 428019, Шулашкар, И. Яковлев пр-чё, 13.

* Рекламăна пёлтерусем. Реклама текчёсемпе пёлтерусемшён вёсене паракансем явалла.